

भिम्ह मचा

भिक्षु अश्वघोष
आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू

भिम्ह मचा

भिक्षु अश्वघोष
मानन्दकुटी विहार, स्वयम्भू

प्रकाशक—

धर्मकीर्ती बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

श्रीघ नःघः त्वाः ये

फोन नं. २-१४५६५

बुद्ध सम्बत् - २५२६

विक्रम सम्बत् - २०४२

नेपाल सम्बत् - ११०५

इस्वी सम्बत् - १९६५

Dhamma.Digital

प्रथमावृत्ति - ११००

मुद्रक-

नेपाल प्रेस

शुक्रपथ, काठमाडौं

फोन- २११०३२

दिवंगत यजमानपिनीगु लुमन्ति

समाजया छम्ह प्रतिष्ठित व्यक्ति मिलनसार व संस्कृति प्रेमी जिम्ह यजमान दिवंगत मोहनलाल सिंह बेकया भार्या स्व० सन्तुमाया सिंह, बेकपिनीगु दाम्पत्य जीवने छम्ह काय् व प्यम्ह म्हाय्यापि दया आपालं छय्-छुइपिनी बाज्या-बज्ये जुया दिपों छः । बेकपि स्त्रीनिगू स्वायामध्ये छगू स्वाः प्यंगः धामि छः । बेकपिसं धर्म सहिष्णुता तथा धर्म अध्ययन याना बौद्ध धर्मप्रति आपालं भद्रावान जुया बुद्ध धर्म अनुसार पूजापाठ व दोनदुःखीपिनीगु उपरे करुणा तथा परउपकार घाय्गुली सदां सदां चित्त लिमचिसे उलिहे भद्रा तथा दान-प्रदान यानाबौम्ह जिम्ह यजमान छः । यः गुरुप्रति नं अत्यन्त भद्रातया गुरुभक्ति जुयादीम्ह बेकः छः ।

ध्व अनित्य संसारया प्रपञ्च ध्वहे छः जाति (जन्म) जरा व्याधि मरणं मतोतिगु ध्व जीवने रोगं कंगु स्वाभाविक छः । तर आपालं दुःख कष्ट मसिसे ध्वहे बंगु वि. सं. २०४० साल जेष्ठ शुक्लया दुतिवा सोमवार ३० गते बहनीसिया ६:४५ ताः इले ८६ वर्षया उमेरस ध्व क्षणभंगुरगु शरीरयात तोता झाल । अथे हे व्यक्या भार्या नं त्रिस्वला व खुनु दुखुन्हु अर्थात् २०४१ साल आषाढ शुक्ल २४ गते नवमि खुन्हु

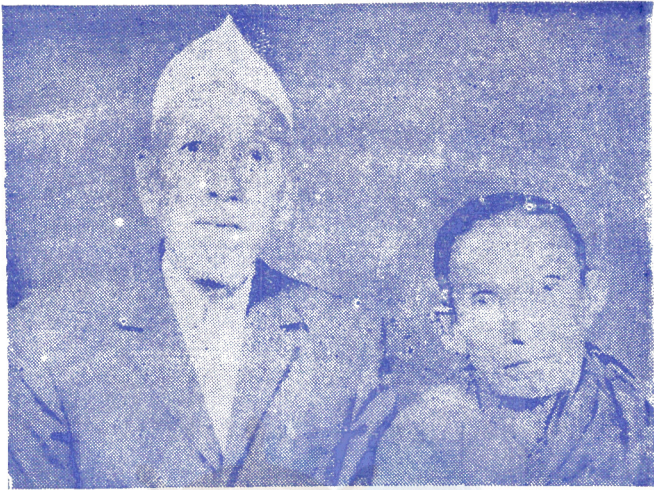
सुथसिया ६:१५ बजे ८६ वर्षया उमेरसहे काय् म्हाय् छय् छुइपिं
सकसितं ह्वाय् ह्वाय् खवय्का थःगु बेह स्वता माल ।

शोकाकुलया थुगुइले मातृश्रृण, पितृश्रृणं मुक्त ज्वीगु उपाय
धर्मदानविना मेगु मद्दु धंगु खं बय्कया काय् म्हाय्पिसं सीका थुगु सफू
धर्मदान यानादिल । जिनं भाशिका याना कि थुगु धर्मदानया पुण्यद्वारा
दिवंगत यजमान मोहनलाल सिंह व बय्कया भार्या दिवंगत सन्तुमाया
सिंहयात निर्वाण प्राप्त ज्वीमा । पुनः सतजिर्वापि काय् म्हाय्पिन्त नं
थुगु धर्मद्वारा सम्यक्सम्बोधि ज्ञान लाय् फय्मा धंगु जि अन्तःकर्णनिसें
आशा याना ज्वना । अस्तु ।

— गुरु माणिकमान वज्राचार्य

सुरत श्रीमहाविहार

तःधे बहाल ।

(दिवंगत श्री मोहन लाल सिंह व श्रीमती सन्तुमाया सिंह)

धर्मदान

धर्मदान दकसिबे तःधंगु दान धैगु न्यनातया थुगु “भिम्ह मचा” धैगु धर्मया सफू दिवंगत बा श्री मोहन लाल सिंह व दिवंगत माँ श्रीमती सन्तुमाया सिंहपीनी पुण्य-स्मृतिस धर्मदान यानापिं व चन्दा दातापिं —

काय् —

नारायण लाल सिंह

म्ह्यार्पिं —

रत्नदेवी

चन्द्रदेवी

सोतादेवी

चन्द्रिकादेवी

छय्पिं —

दीर्घायुकुमार

शहनशिला

प्रकाशकीय

ध्व "भिम्ह मचा" धयागु सफू धर्मकीर्ति बोद्ध अद्ययन गोष्ठीया
(१०६) सच्छि व खुगुगु धमं ग्रन्थया रूपे छिकपिनि न्होने दे वया
च्वंगु दु ।

ध्व सफुती च्वंगु बाखेंत पूज्य अश्रघोष भन्ते नं मुना सम्पादन
याना विज्यागु छापे जुया वइच्वंगु खः । मेमेगु गम्भीरगु ज्ञानया सफूत
छापे पाय् मागु यक्वं दु । तर ध्व बाखें हे जक अपो छापे जुया
वयाच्वंगु, सफू छापे याय्त चन्दा तथा दीपिनिगु बाखें सफू हे माः धइगु
इच्छा पूतिया निम्ति खः । ध्व बाखें सफुती नं ज्ञान काय्गु खें यक्वं दु ।
बाखें धइगु हे नं ज्ञान थुइका बीत अपुगु लेंपु कथं बाखें दय्का च्वइतःगु
खः ।

ध्व सफू छापे जुया च्वंगु दिवंगत श्री मोहन लाल व वय्कया हे
श्रीमती सन्तुमायापिनिगु नामं (पुण्य-स्मृतिसं) वय्कपिनि काय्
म्हाय्पिसं थः माँ-बौपिन्त ध्व पुण्य निर्वाण सुख प्राप्त याय्त हेतु
जुइमा धका ध्व सफू छापे याय्त माक्व चन्दा प्रदान याना दीगु खः ।
जकिं धर्मकीर्ति अद्ययन गोष्ठीया उद्देश्ययात गुहाली बिया दीगुलि

श्री नारायणलाल व व्यकथा तहकेहेपि रत्नदेवी, चन्द्रदेवी, सीतादेवी,
चन्द्रिकादेवीपि सहितं सकल परिवारं थथे हे न्हाबलें बुद्ध शासन
प्रचारया ज्याय् ग्वाहाली बी फय्मा धका नं मनंतुना च्वना ।

हानं पूज्य अश्वघोष भन्ते नं परिश्रमयाना बाखें माला च्वया नं
छापे याय्त मागु ग्वाहाली याना बिज्यागुलि धर्मकीतिपाखें अपालं
कृतज्ञता प्रकट याना च्वना ।

थथे हे थुजागु उत्तमगु धर्म प्रचारया ज्या न्हाबलें याय् फय्मा
धयागु कामना याना च्वना ।

धम्मवती

अध्यक्ष – धर्मकीति बोद्ध अध्ययन गोष्ठी
धर्मकीति विहार, श्रीघः

Dhamma.Digital

थुगु खँ

थुगु सफुती बाखँ खुपु दु । न्हापांयागु सिद्धिदुम्ह मचाम्ह
श्रामणेर, स्रोतापन्नम्ह मय्जु पेहनं बन, नीर्दोषपिन्त दोष बी मज्जू;
थुपि स्वपु पालिसाहित्य बःकया सम्पादन यानागु खः । स्वजाम्ह मचा ब
ध्यबा गनं वइ धैगु निपु मागुणवती अनगारिकापाखँ न्यनातयागु बर्माया
बाखँ खः । दकसिबे लिपायागु नं पालि सफूयागु खःसा नं बाखँ मखु ।
घात्थैयागु खँ खः ।

थुगु सफू पिकायत चन्दा दाता चूलाका बिज्याम्ह धम्मवती
अनगारिकायात नं आपालं धन्यवाद दु । नेपाल प्रेस नं धन्यवादया
पात्र जू ।

भिक्षु अभघोष

ध्यानकुटी, भोंत

गुरुपुन्ही

ने. सं. ११०५

विषय-सूची

सिद्धिदुम्ह मचाम्ह श्रामणेर	१
स्रोतापन्नम्ह मिसा पेहनं वन	६
निर्दोषपिन्त दोष बी मज्यू	१४
स्वजाम्ह मचा	१६
ध्यबा गनं वइगु ?	२३
भिक्षु आनन्द व शिक्षा	३०

Dhamma.Digital

सिद्धिदुम्ह मचाम्ह श्रामणेर

सुं मनू हिसिबंगु व सिद्धिबंगु मेकथं धाय्माल धाःसा भाग्य बंगु थयःगु भिगु कर्म व मां अब्रुया कर्म खः । थयःगु ज्या बांलासा, पहचह बांलासा वयात सकसिनं माया याइ, वंवाथाय् मानेयाइ । थुकथं माने याका च्वने दुम्ह मनू भाग्यदुम्ह व सिद्धिदुम्ह धाइ ।

गुलिं ध्यबाया बलं व पदवीया बलं नं मनूतसें माने याका च्वने दु । व धाएथें पुण्यया महिमा मखु । ध्यबादुपिन्त व तःधंपिन्त माने याइगु दुनेनिसें श्रद्धा तया मखु । चरित्र बांलापिन्त व ज्या व खें लोपिन्त श्रद्धां व दुनेनिसें माने याइ ।

आः थन मचाम्ह जूसां हिसिदुम्ह, पुण्य बःलाम्ह गुण धर्म दुम्ह मचाम्ह श्रामणेर छम्हसिगु जीवनी न्ह्यब्वे एयना । एव श्रामणेर बुद्धया पाले याम्ह खः । सारिपुत्र महास्थविरया शिष्य खः ।

सारिपुत्र महास्थविरयात सेवा टहल याइम्ह उपासिकाया प्वाथे मचा छम्ह जन्म कावल । एव राजगृहया घटना खः । व उपासिकां थः प्वाथे दुगु खें भातयात सुचं बिल । भातमेस्यां अबलेनिसें कलाम्हेसित साबसंक विचाः याना प्वाथे दुम्ह मिसाया रक्षा याना तल । तस्सकं च्वागु, तस्सकं एवाउंगु व पाउंगु मनकु । इयातुगु ज्यानं मयाकु ।

मिसाते प्वाथे दंबले छगू मखू छगू इच्छा जू हें । उकियात-
बोहल इच्छा धाइ । अथे धंगु व इच्छा पुरे याथ हे माः धाइ । व
उपासिकाया नं—सारिपुत्र महास्पविर प्रमुख भिक्षुपि यक्व दय्क छ्यें
निमन्त्रणा याना भोजन याकेगु अले थः नं म्हासु वसः पुना भिक्षुपिनि
अले च्वना भिक्षुपिनिगु चिप जा नय्गु इच्छा जुल ।

थःगु इच्छाया खें थःछें वना कंवन । मांमिस्यां म्हाय्या इच्छा
पुरे याना बीमा धका म्हाय् नापं बया जिजा भाजुयात मागु खें धया
मिले याना लिहावन ।

मातपिसं नं प्वाथे दुम्हेसिगु इच्छाकथं सारिपुत्र भन्ते प्रमुख
भिक्षुपि सलंसः छें बिज्याका क्षीर भोजन याकल । प्वाथे दुम्हेसित नं
म्हासु वसः पुंका भिक्षुपिनिगु चिपगु क्षीर भोजन लुधंक नकल । अले खें
जुल—एव प्वाथे दुम्ह मचा भिक्षु जुइम्ह जुइमा । उकिं मांमिहस्या म्हासु
वसः पुना भिक्षुपिनि चिप नय् मास्ते बोगु ।

झिला लिपा मचा बुल । मचाया जंकु त्यल । जानकेगु मंगल
दिन खुन्हू सारिपुत्र महास्पविरयात निमन्त्रणा याना छें बिज्याकल ।
मचां खाताय् च्वंगु रग छपु ल्हातीं क्वातुक उबनातल । तोफिकेत सन
मचां उवया तोतूगु मखू । मचायात सारिपुत्र भन्तेया न्होने तय्यंकल ।
मचां अनेसातं रग तोता बिल । अले मां—बोपिसं धाल—सारिपुत्र भन्ते
मचां छपिन्त रग दान व्यूगु जुल । मचाया मां—बोपिसं बिन्तियाना
धाल—भन्ते, छपिनि न्हापाया नां क्वकषा मचायात नां छुना बिज्याहुं ।
बस्पोलया न्हापाया नां उपतिस्स खः । उकिं बच्छि नां क्वकया तिस्स
धका नां छुना बिल ।

मचां न्हेवें दुबले भामणेर जुइ धका पिरेयात । मां-बोपिसं
 धाल—छ प्वाथे च्वंबलेनिसें म्हासु वसः पुनेगु इच्छा याम्ह खः नु धका
 सारिपुत्र मन्ते याथाय् यंका बिल । वसपोलं धंबिज्यात—तिस्स
 मचातिनि, प्रवज्या जुइगु धंगु अपु मजू । यो यो बले नय् मज्यू ।
 बान्हिलिपा नय्दं मखु । क्वाक्क छक नय् धका मती तःसा ख्वाउंके
 नय् मालि यो । ख्वाउंसे च्वंगु मालीबले क्वागु नय् मालि यो । छछा
 जक नया दुयें सन्तोष जुया च्वने माः । यो यो बले छना न्हिला यो योथे
 सना जुइ मज्यू । गुरुपिं दुषाय् खाय्क धका खं फाय् मज्यू । ल्हा तुति
 चक्कंका च्वने मज्यू । छपा तुति चुया छपा तुति अंगले लाका दना च्वने
 मज्यू । पतिं तोत्थुला न्याय्का च्वने मज्यू । गृहस्थीपिये स्वांमाः
 कोखाया अन्तर बुला नुस्वावय्क च्वने मज्यू । ध्यबा भ्रामदानी बंगु कथं
 इलमया रूपे वास याय्गु धादि ज्या बा व्यापार याय् मज्यू । बुंज्या
 याना ध्यबा कमाय् याय् मज्यू । बजारे चाचाः ह्यू जुइ मज्यू । इत्यादि
 याय् मज्यूगु ज्या यक्व दु ।

छंगु म्ह क्पातुसे च्वंनि । मांया किचले लुमुक याउंके च्वंच्वंम्ह ।
 नाइक छने दंमखु । गुबलें गुबलें बे छने माले यो । पुलांगु नय् भाले यो ।
 सुकू गंगु नय् माले यो । उकिं छं म्हासु वसः पुनेगु खें ल्हाय् मते ।

तिस्स न्हेवें दुम्ह मचां धाल—मन्ते, छपिं छं धन्दा कंबिज्याय्
 म्वाः । छपिसं धाःगु फुकं माने जुइ । संगु छपु हे पाके मखु । जित
 प्रवजित याना बिज्याहें ।

सारिपुत्र महास्यबिरं केसा, लोमा, नखा, बग्ता, तचो धका
 च्वना संखाना म्हासु वसः पुंका वसशील बिया भ्रामणेर याना बिज्यात ।

वया माँ—बौपिं न्हेनु तक विहारेसं चवना भगवान् बुद्ध प्रमुख भिक्षुपिन्त क्षीर भोजन याका च्वंचवन । भिक्षुपिं न्हि न्हि क्षीर भोजन याना चवने मफु धका हाला हल ।

तिस्स श्रामणेर कन्हे खुन्हु भिक्षुपिं नापं भिक्षा वंबले हिसिदुम्ह मचाम्ह भन्ते भिक्षा बिज्यात धका साक्क जोरे याना तताजि मछि तरकारी जोरे याना भिक्षा भोजन बिल ।

चिकुबले भिक्षुपिं मि च्याका कय् कय् कुना मि कुना चवन । श्रामणेर तिस्स विहार विहारे चाहुच्च वंबले मि पना च्वंगु खना न्यन— छाय् मि पना चवनागु ? कम्बल मदुला ? गां न्येगु मदुला ?

भिक्षुपिसं लिसः बिल—छन्त धका मानेयापिं दु जिमित सुनां माने याइ, सुनां दान बी । छं यक्व पुण्य याना चोगु दु, छं भाग्य बःला । जिमि फाय्गु छं मदु, न्येगु गा छं मदु ।

तिस्स श्रामणेरं धाल—एसा जि नापं बिज्याहूँ जि कम्बल फोना बी । भिक्षुपिं श्रामणेर ल्यूल् बन । भिक्षुपिनि न्येगु गा मदया गा फों वयागु धका सकभनं धाय्के छोट । दुदुपिसं गा व कम्बल बियाचवन । मनु छम्हस्यां कम्बल यक्व दय्क मुंका हगु खना न्होने च्वंगु कम्बल पसल्यायात धाल—ए साह ! हूँकन तिस्स धंम्ह श्रामणेरं कम्बल फों वंचवन । यक्व ज्वना वंचवन । श्राम पसले च्वंगु बांबांलागु कम्बल मुचुकाति । लोभिपिं भिक्षुपिसं कया थंकी ।

पसले च्वंम्ह साहूँ न्यन—मबीकं नं लाका काइगु लाकि ब्यूसा जक काइगु ? लिसः बिल ब्यूसा जक काइगु खः । एसा छाय् ग्याग्गुले ?

छ माथाय् हँ । जि योसा बी मयोसा बी मखु धका पसले च्वंम्ह साहुँ धाल ।

घात्थें नं तिस्स भ्रामणेर न्होने तथा कम्बल यक्व दय्क ज्वंका च्वंङ्गु खँबले साहुया मती वन बांलागु हे हिं घाइगु खःला । मजिल बांलागु सुचुके हे मालीथें च्वं धका सुचुकल । व मचाम्ह भ्रामणेर न्होने थ्यंङ्कः बोबले मन सुं क च्वने मफुत । भ्रामणेर खनेवं श्रद्धा बना गुलिजक हिंसिदुम्ह धका सुचुकातगु बांलागु कम्बल कया दान बिल ।

विहारे थ्यनेवं भिक्षुं पि फुकसितं कम्बल छपु छपु इना बिल । चिकुक च्वने म्वाल । तिस्स भ्रामणेरया महिमाबारे यक्व प्रचार जुल । विहारे ग्वाग्वा मनूत वया न्हिंन्हि दान ब्यू वल । थःथितिं पि वया नापलाः वल ।

तिस्स भ्रामणेरं मती तल -- जितला मनूतय्गु श्रद्धां स्यंकीन । जिला लाभ सत्कारं लोभी जुइन । मनूत जक ग्वाग्वा नापलाः वया जि गुण धर्म उन्नति याथ्गु, सय्के सीकेगु याय् मफु । ध्यान भावना अभ्यास याय् नं मलात । थन च्वनां मजिल जंगले च्वंवने माल । थये मती तथा थः गुरु सारिपुत्र महास्थविरयाथाय् बना धाल—भन्ते थन भिक्षुं पि नं गफ जक याना च्वनीगु गुगुकि जीवन हनेत छुं ज्याय् बेले मडु । गृहस्थीं पि नं धर्मया खँ मन्यंसे, मल्हासे म्वा मडुगु खँ ल्हाः वइगु । जित एकान्ते च्वनेगु भ्राजा जुया बिज्याहँ । भ्राजा भगवान् बुद्धयाथाय् बना क्लेश फुकेगु कर्मस्थान न्यना तापाक छथाय् जंगले बिज्यात ।

पुण्य बःलाम्ह जुया जंगले नं श्रद्धावान् पि विचाः यावो पि मामागु पुरे याना ब्यू वो पि दु । जिमिथाय् नं भिक्षा बिज्याहँ धावो पि । भिक्षा

[६]

बिज्याइबले सकस्यां लय्तावो, सकसिनं धाइ— गथेभनं हिसिदुम्ह मचाम्ह
भन्ते वशनं धाय् दुगु ।

सा बला लिया सारिपुत्र महास्थबिर तिस्स भ्रामणेर नापला
बिज्यात । उपासक उपासिकापि लय् लय् तातां सारिपुत्र भन्तेयात
भोजन याकल । अनलि धर्मदेशना न्यनेगु इच्छा याना प्रार्थना यात ।
सारिपुत्र भन्ते नं तिस्स भ्रामणेरयातन्तुं बाखें कनेगु जिम्मा बिया
बिज्यात ।

उपासक उपासिकापिसं धाल —भन्ते मचाम्ह भन्ते नं गुबले नं
बाखें कना बिज्याः । “सुखी जुइमा, निरोगी जुइमा, दुःख मद्यमा”
थुलि जक धाइगु । छपिसं हे बाखें कना बिज्याहुं ।

सारिपुत्र भन्ते नं थौं छक तिस्स भ्रामणेरं बाखें कं धं बिज्यात ।
गुह्या प्राज्ञा कया बोधि पक्षीय धर्म बांलाक छुटे छुटे याना कनाबिल ।
बाखें न्यने धुंका छथ्व भ्रामणेर खना लय्तापि । छथ्व तँचापि । तँचागु
छाय् धाःसा थपाय्सकं बांलाक बाखें कने सःसां थुलिमछि तक छुं खें
मकसे सुखी जुइमा, निरोगी जुइमा धका जक धाल । मेपि लय्तापि
धाःसा मचाम्ह भन्ते नं गज्योगु बांलागु बाखें कना बिज्यागु धका प्रसन्न
छुया च्वन ।

भगवान् बुद्धं थ्व खें सीका भ्रामणेर तिस्सयाथाय् बिज्यात ।
छाय् धाःसा तँचापिनि मन लय्ताय्के माल । मखुसा इपि मखुथाय्
लाःवनी । म्वाःसां म्वाःसां भ्रामणेर तिस्स खना तँचःइ च्वन ।

भगवान् बुद्ध जक अन बिज्याय्वं मनूते साब लय्ताः बल ।
भोजन सिधे धुंका वसपोल तथागतं धं बिज्यात—उपासक उपासिकापि

छिकपि साब भाग्यवान्पि खः । श्रामणेर तिसस साब पुण्यवान्मह खः ।
 चं याना थन सारिपुत्र व जि थन थ्यन । छिकपिनि यक्व पुण्य कमाय्
 थाय् खन । उकि श्रामणेर तिसस खना कृतज्ञ जुइमा । व खना तंथाय्
 मज्जू । वया छुं दोष मदु ।

वसपोलं तिसस श्रामणेरयात धंविज्यात—जि वने थ्यना ।
 छं छु विचारले ? जिपि नापं वनेगु लाकि थनसं चवनेगु ?

श्रामणेरं धाल—छलपोलं धाःथे । नापं वनेसां ज्यू । थन हे
 चवनेसां ज्यू । अले सारिपुत्र भन्ते नं धंविज्यात—श्रामणेर छन्त थन
 आराम व आनन्द दुसा थनसं चवंसां ज्यू ।

तिसस श्रामणेरं जित थन हे आनन्द दु । छुं भय मदु । भगवान्
 बुद्ध व सारिपुत्र महास्वधिर लिहां विज्यात ।

विहारे भिक्षुपि मुना खे लहाना चवन—व तिसस श्रामणेर जन्म
 जुसेंसिसे भिक्षुपिन्त लाभ सत्कार यक्व इत । चिकुबले कम्बल यक्व
 दान बिल । सकसिनं गुलि माने थाः । गुलि दान ब्यू वो । थन विहारे
 भोजं चवनेगु तोता थाकचा जंगले चवना भिक्षा वना दुःखसिया चवंगु ।
 गज्योमह धाय् । मेपि सुनानं अयोगु लाभ सत्कार तोता जंगले सु चवं
 वनी ।

अबले अन भगवान् बुद्ध विज्याना न्यना विज्यात—भिक्षुपि
 छिमि छु खे जुयाचवंगु ?

खः भन्ते तिसस श्रामणेरं लाभ सत्कार तोता जंगले दुःखसिया
 चवंगु अद्भुतगु खे खः धका जिमि खे जुया चवंगु ।

[८]

भगवान् बुद्धं धीविज्यात—भिक्षुपि लाभ सत्कारया लंपु मेगु हे,
निर्वाणया लंपु मेगु हे । दुःख मयो धंगु खःसा लाभ सत्कारया आशा
याय् मज्जू । लाभ सत्कार जक इच्छा याय्गु खःसा निर्वाणया खं
मल्हासां ज्यू । लाभ सत्कार सान व निर्माण गाक्कं तापागु खं खः ।
लाभ सत्कार व निर्वाण निता नापं चवनी मखु । तिस्स निर्वाणया लंपुइ
वनाचवंह । वया लाभ सत्कारया आशा मदु ।

Dhamma.Digital

स्रोतापन्नम्ह मिसा पेहनं वन

भगवान् बुद्धया पालेसिगु बाखें छः । तथागत राजगृहया वेलुवन
विहारे बिज्याना चवंबले अनया सेंठ छम्ह न्हेवें (७) कुम्ह म्हाय्मचा
ज्वना तथागतयाथाय् बाखें न्यंवन । म्हाय्मचा स्रोतापन्न जुल । निर्वाण
अनीगु प्यंगू तह मध्ये छगू छः स्रोतापत्ति । मचा ल्यासि जुल ।
बियाछोय् घका खें जुल । मिजंमेस्यां यो मघाः । महाजनं थः म्हाय्पात
प्यतंजागु स्वथाय् तंतल ।

छम्ह ब्यारा छम्ह बल्ला स्यानाहया गाडाय् तया ला म्यूवया
ज्वन । व मय्जु इयालं स्वस्वया ज्वन । मतिना धंगु गजब छः । व
मय्जुया ला म्यूवया चवंम्ह ब्यारायाके मन वन । व मिजं यल । मय्जु
ब्यारायाके बनेगु मनं स्वचित ।

भ्वातिनीचित ह्येका व ब्यारा गुबले छेँ बनेगु, छु लंपुं छेँ
बनेगु घका न्यंके छोट । थों लिहांबने फंमखु । स्व ला फुककं मिया कन्हे
सुथे तिनि फलनागु लंपुं लिहां बनेगु धंहल ।

मय्जुयात चा ताहाक जुल । छो तुइके हथाय् जुल । कन्हेखुन्हु
सुथ न्हापनं भ्वातिनीचिगु हाकुसे चवंगु वसः पुना घः छगः ज्वना लःकाः
बनेगु पहलं पिहांवना योम्ह शिकारी मिजं नापलाइथाइ पिया ज्वन ।

ब ब्याराया नां कुक्कुटमित्र खः । वया ला मिया छे वनेत ले वना चवन । ब मय्जु नं ल्यूल्हू वना चवन । ब्यारां धाल—“छ मिसा मचा छाय ल्यूल्हू वया चवनागु ? वय्मते !” मय्जुं धाल—“न्होनेथ्यंक बोगु ऐश्वर्यं सम्पत्ति मयो धाइम्ह मूर्खका छ ।”

ब्याराया मनं मनं लय्तातां धाल—अर्थे धयागुका, तँचायाला मय्जु ? नुगले स्याके मते । बा फेतु वा थ्व गाडाचाय् । मय्जु नं फेतु वन । ब्यारां छे वना यंकल । निम्हं जीवनया पासा जुया हना चवन । कार्यपि न्हेम्ह बत । भात नं कार्यपि नं शिकार याः वनीपि जुल । कार्यपिन्त नं ब्याहा याना बिल । लोतापन्नम्ह मिसां निर्हिन्हे भातया आज्ञानुसारं जंगले वना शिकार याः वनेत धनुषबाण, तलवार आदि हथिहार भातयात बीगु जुया चवन ।

छन्हू तधागतया अन्तरदृष्टि (कुनेया मिखां) व मय्जुया परिवारया जीवन खन । कुक्कुटमित्र कार्यपि नापं लोतापन्न ज्वीगु संस्कार दुपि । इमिसं धाःसा प्राणी हिंसा याना जीविका याना चवन । जि वना प्रज्ञाचक्षु दय्का बीमाल, ल्युथाय् मत च्याका बीमाल धका ब ब्यारा शिकार यावनीगु जंगले बिज्याना वया मृग लायत जाल प्यना तःथाय् पला ल्वाय्या चितया लिक्कसं छमा सिमाक्वे फेतुना बिज्यात ।

कुक्कुटमित्र ब्यारा धनुषबाण जवना जंगले बंबले चल्लात छम्ह हे पासे कयना चवंगु मखना सुदुष्टं मृगत पयना तोता छोट ज्वी । बालिख्वाय् नं दु धंगु मतीतया उखेंउखें स्वःबले छथाय् सिमाक्वे तपस्वी छम्ह फेतुना चवंगु खन । थ्वहे खः जिम्ह शत्रु । वयात स्याय माल धका धनुषं कय्केत संबले तधागतं अघिष्ठान याना बिज्यात जि थोतक सुयातं

छुं स्यंकागु मद्दु, सकसितं मि याय्गु मतीतया चवना । श्व सत्य खःसा
वयागु बाण चले मज्जीमाः धका वयाप्रति मैत्री चित्ततया बिज्यात ।

घात्थे नं ब्यारा धनुषबाण उवना चवंम्ह सालिकथे बना चवंम्ह
वनान्तुं चवन । उखे छे जंगले वंम्ह लिहां वंगु ई जुल घातकं लिहां
मवो, छक स्वया वा धका कार्यापि न्हेम्हसितं जंगले छोया बिल । कार्यापि
जंगले वंभले प्रबुम्ह धनुषबाणं कयकेत तयार जुया चवंगु खन । न्होने
तपस्वी छम्ह फेतुना चवंगु खन । वहे खः जिमि प्रबुया शत्रु धका इमिसं
नं धनुषबाणं तथागतयात कयकेत सन । भगवान् बुद्धया मैत्री व सत्यया
बलं इपि नं सालिकथे वनान्तुं चवन ।

थुखे कार्यापि नं लिहां मवोगु खना स्रोतापन्नम्ह मय्जु भीपि न्हेम्हं
उवना जंगले वन । सन भगवान् बुद्धयात भातं व कार्यापिसं धनुषं कयकेत
सना चवंगु खना—“ग्रहो ! जिमि प्रबुयात कयकेमते कयके मते” धका
रहानिपां छघने तथा पिपि च्याच्यां हाला वन ।

अथे हाला वोगु ताय्वं भातमेस्यां—ग्रहो ! मखुथे हे जुल,
जिमि ससःप्रबुयात धनुषबाणं कयका स्याय्गु मती तथा । कार्यापिनि
नं—जिमि बाज्या धका मस्यू धैथे तँ ववलंका थः नाला मैत्री चित्त
उत्पन्न यात । सकले नापं भगवान् बुद्धयात वन्दना याना क्षमा पवन ।

तथागतं क्षमा बिया बिज्यात । अले धया बिज्यात—जीवन
धंगु करपिन्त दुःख मबीगु ज्वीमाः । जीवने त्याग भावना दुसा तःधंगु
आध्यात्मिक सुख दं । सदाचार पूर्वकं म्वाना चवने दुसा थन नं लिपानं
जीवन धयागु अजःगु ज्वीमा धका प्रशंसा याका चवने दं । हिंसाया ज्या

यायबले नुगले करुणा धंगु गुबले दंसखु । नुगः न्ह्याबले छाना चवनी ।
 नुगः छाःमेस्यां करपिनिगु दुःखया खँ श्वी मखु । थुकथं बुदया उपदेश
 न्यना बोध जुल । बौम्ह, कार्यापि न्हेम्ह व भौमचात न्हेम्ह क्षिन्याम्हं
 स्रोतापन्न जुल । कुक्कुटमित्तं प्राणि हिंसा यायगु तोतल ।

भगवान् बुद्ध वेजुवने लिहां बिज्यात । धानन्द भिक्षुं न्यना
 बिज्यात—छपिं गन बिज्यानागु ?

खः कुक्कुटमित्तं नापला वनागु । जिगु खँ न्यन्यं व स्रोतापन्न जुल
 नापं वया कार्यापि व भौपिं नं वहे मार्गफले लात ।

भिक्षुपिसं न्यन—भन्ते ! ब्याराया कला मडुला ?

बुद्धं धयाबिज्यात—दु, व मिसा न्हेवँ दुबले हे स्रोतापन्न ज्वी
 धुं कुम्ह जुल ।

हाकनं भिक्षुपिसं न्यन—भन्ते ! व मिसा स्रोतापन्न धाल—
 ब्यारायाके पेहनं वना भातया सिकार यावनीबले धनुषबाण व तलवार
 बीगु । भातमेस्यां मृगत स्याना ला मिया चवन । स्रोतापन्नमेस्यां प्राणी
 हिंसा याय् ज्यूला ?

भगवान् बुद्धं धया बिज्यात—भिक्षुपि व उपासिकां थः भातयात
 याय्मागु सेवा भाव जक याना चवंगु खः, वं कर्तव्य जक पालन याना
 चवंगुसिबे प्राणी हिंसा या धका मती तथा भातयात धनुषबाण व तलवार
 बिया चवंगु मखु । उकिं व उपासिका प्राणी हिंसाय् मलाः ।

श्व बाखँ व्वना उपासक उपासिकापिनि व भाजु मयजुपिनि मन
 थातं मचवने फु । व्यवहारिकगु न्ह्यपुं स्वतन्त्र चित्तनं छक विचाः याना

स्वेगु बांलाइ । श्व बाखँ घात्थे व्यवहारिकगुथे चवं । धर्मं धयागु हे कर्तव्य पालन याय्गु खः । उपासिका धका भातपिनि याना चवंगु ज्या थःत चित्त बुझे मजू धका त्वापुथया चवनेगु धर्म मखु ।

श्व बाखने उपासिकां थः भातयात शिकार याः वनेत्येसित धनुषबाण ब्यूबले वया मने प्राणी हिंसाया छुं मती मलू, थः भातया सेवा याय्गु व भातया चित्त बुझे याय्गु जक मतीतया चवंगु, कर्तव्य परायण जुया चवंगु धंगु खे तस्सकं गम्भीरगु खःसानं तस्सकं व्यवहारिकगु खे जुया चवन । श्व आदर्शवादया खे मखु यथार्थवादया खे जुल ।

पाणिस्मिह् च्चे वणो नास्स हरेय्य पाणिना विसं,
नाब्बणं विसमन्वेति नत्थि पापं अकुब्बतो ।

घाः मदुगु ल्हार्ति बीख (विष) काःसानं छुं ज्वी मखु । अथे हे पाप चेतना मदुगुलि धनुषबाण ब्यूसानं वयात पाप मलाः । पाप मयाःमे-
सित पाप छत्ति मलाः ।

निर्दोषपिन्त दोष बी मज्जू

नहापाः नहापाः श्रावस्ती कोक धयाम्ह व्यारा छम्ह दु । छन्हु व सुथन्हापनं शिकारी खिचात छबथां ज्वना जंगले शिकारया वन । अबले ले बिचे भिक्षु छम्ह भिक्षा बिज्याना च्वंगु जुया च्वन । व धाःसा भिक्षुत स्वेहे मयोम्ह जुया च्वन । खनेवं व व्यारां मती तल—थों सुथन्हापनं अलच्छिनाम्ह भिक्षु खन । बिच्छुक जुल । थों छुं नं प्राप्त ज्वी मखुत ।

नहापा हे मन स्यंका वन । जंगले वंबले पशुत छम्ह हे शिकार याय् मफुत । थों पिहां वय्वं हे बिच्छुक जुल । उकिं छुं लाभ मजुल । छे वने धका लिहां वंचंबले धहे भिक्षु भिक्षा बिज्याना लिहां बिज्याना च्वंगु पाः लात । व भिक्षु जक खनेवं वाक्कुछिना तँपिकया न्हाचः नं थ्वहे चाण्डालम्ह भिक्षु नाप लाःगुलिं छुं मदय्क लिहां वय् माल । धाः नं नापलात । थों नय्दं मखुत । थ्वयात स्याय् हे स्याय् माल धका शिकारी खिचात पयना तोता च्ये ! च्ये !! धका इशारा याना क्यन ।

भिक्षुं धाल—ए ! पाप कमाय् याय् मते ।

शिकारीं धाल—छ थों बचे ज्वी मखुत ।

भिक्षुया ज्यान बचे याय्गु नियतं न्होनेसं च्वंगु सिमाय् काबाक म्ह धुछिति थाहाँ वन । व बुष्टम्ह शिकारी लिक्क वना सिमा गया नं

छ बचेज्वी मखु स्यूला धका विष वुगु धनुषया चक्कां सुत्त सुल ।
 भिक्षुया पालं पाः याना जगु तुति छक, खःगु तुति छक क्वकया च्वन ।
 पापी व्यारां धनुषबाणं सुत्त सुया च्वन । व भिक्षुया शरीरे मीं पुथे दाह
 जुल । सँसं चीवर वस्त्र नं कुतु बन । चीवर वस्त्र व्यारां म्ह छम्हं
 तोप्वीक कुतुवन । शिकारी खिचा पशुजा खःनि । भिक्षु सिमां कुतुवल
 धका थः मालिक व्यारायात क्वे जक बाकि याना बिल । खिचात जक
 सुक च्वनेवं भिक्षुं सिमाकचा छकचा क्वे कुर्का बिल । खिचाते एकक च्वे
 स्वःबले भिक्षु खना थः मालिकयात स्याना ला नयागु सीका जंगले
 बिस्सुं वन ।

भिक्षुया साप नुगः मछिना वल । थःगु चीवरया कारणं याना
 शिकारीया प्राण वन । व पाप थःत जकं सात ला धंगु शंका जुया
 भगवान् बुद्धयाथाय् वना जूगु घटना खे कना न्यन—

भन्ते ! जिगु शील स्यंदनिला ? जिगु शील मस्यंनिला ?
 भ्रमणस्व बनिला ?

तथागतं भ्राजा जुया बिज्यात— छं छपति हे नुगः मछिके म्वाः ।
 छंगु शील मस्यंनि । छंगु भ्रमणस्व नं वनि । व्यारां छुं दोष मवुमेसित
 दोष लगे याना पाप कर्मयागुलि वं थनया थनसं पाप कर्मया फल भोग
 याय् माल । व थःम्हं म्हूगु गाले थःहे क्वब्वात । छं धम्मा काय् म्वाः ।
 उकि निर्दोषपिन्त दोष बीमज्जु । अये दोष बिल कि केवंच्चंपाखे धू
 वांछोय्बले वःगु मिखाय्तुं लाःवैथे व व्यारायात जुल ।

स्वजाम्ह मचा

न्हापा न्हापा छगू गान्ने माउलुथें धयाम्ह मचा छम्ह दु । व
तःसकं स्वजाथें दयालु व परोपकारीम्ह जुया च्वन । वया मां नं मडु
बौ नं मडु । वयात विचा याइपि सुं मडु । उकिं वं छम्ह साहुया फैं
झोया थःगु जीविका चले याना च्वन ।

छन्हु व मचाया फैं झोवंबले सापसंक तानोल । अले व मचा
छमा सिमाक्वय् च्वना फैंचा स्वया च्वन । अबले मनू छम्ह लेँ वइच्वंगु
खन । व मनू नं थःम्हं ज्वना वोगु धन प्वोः छप्वो लेँ तोफिका थकल ।
व मचा दुरुहं ब्वाय् वना छु प्वो थें धका स्वःबले धन प्वो जुया च्वन ।
थ्व धन प्वोला जि काय् मय्यो । व मनूयात बीयंके माल धका व मनूया
र्यूल्हू ब्वाय् वना धाल—ए ! तःबा थ्व छं धनप्वो छप्वो लेँ तोफिका
थकल ना ।

व मनूनं धाल—खःका धनप्वो कुतुवंगु चाहे मचा, म्वाल बाबु
थ्व धन छन्त हे जुलका । छ तस्सकं इमान्दारी जूगु खना जि साप
लय्ताया । मचांनिसें गज्यागु घाला बांलागु । धनप्वो जित म्वाल ।

मचां धाल—जित थ्व ध्यबा मयो । ध्यबाया लोभ दुम्ह जूसाला
थनथ्यंक ब्वाय् ब्वाय् वया थ्व ध्यबा ब्यू वइला । जि हे सुं क तया

जितला हिचःतिं कमाय् यानागु ध्यबा जकं यो । उकिं थ्व ध्यबा
जित मयो ।

मनू नं धाल—छला तस्सकं शां दुम्ह मचा खनि । सुं क च्वना
नये मज्यू धयागु नं स्यु, करपिनि कमाइ नं नये मज्यू धयागु स्यु । जिला
छ खना साप खुशी जुल । छंत छगू धाय्—जिके ध्यबा यक्वं दु, घाः
जि साप नये मास्ते बल । जिके नय्गु छुं मद्दु । थ्व ध्यबा नये मज्यू ।
जितला धन सिकं नयेगु तःधंका ।

मचां धाल—तःबाया नये मास्ते बोसा जिके जा निगचा दनि ।
नयेसा बी नां ।

व मनूया नये पिश्याना चवंगु, मचायाके जा कया नल । मचां
बेशे वनेगु लें नं बयना बिल ।

व मनू नं धाल—छन्त धनप्पो बियां मयो धाल, ना छन्त थ्व
न्ह्याना तयागु अंगु छपा । छंत लिपा ज्यावै धका बिल । मचां नं सुमुक
काल । मनू सरासर वन ।

मचां व अंगु हेराया अंगु धका मस्यु । वं श्वाथगु काप छकुति
श्वोचिना काछपुं चिना कोखाया तल ।

सन्ध्याका ई जुल । फंचात फुक्क मुंका साहुया छेँ लिहां वन ।
साहुँ फंचात ल्याखाना स्वया मचायात धाल—ए मचा फंचा छम्ह मद्दु
गो ? मालाहिं हुँ ।

मचां धाल—मालिक थौं बहनी जुल कन्हे माला ह्य ।

साहुँ धाल—मचा तस्सः याना—गथेँ म्हाल धयागु, फंचा लुइका
महःतले छेँ दुहांवये दंमखु । नये नं खनी मखु ।

मचा साहु खना ग्याना खिउसे चवने धुंकुसा नं सरासर छे नं
 पिहांवना फंचा माः वन । तर तस्सकं खिउसे चवने धुंकुगुलि फंचा माले
 मफत । अयसां छुयाय् उखेंथुखें माला जुजुं घनघोर जंगले लावन ।
 अन छथाय् कवंथें चवंम्ह ख्या छम्ह खन । भूत खनेसाथं योमां !! धका
 ग्याना लिफः मसोसे बिस्सुं वन । हानं बयामती वन । भूत घयाम्हला
 मडु, ग्यापिस्त जक भूतं ख्याइगु धका न्यना तयागु । अन छक तीजक
 वना स्ववने माल भूत खला मखुला जुगु ज्वीका । तीजक भूत खंथाय्
 वना स्वःवंबले हः मडुगु चाःतुला चवंगु सिमा छमा जक खन । अले व
 मचाया मती वन—जि थन वया स्वः मवोगु जूसा कवं ख्या धका
 विश्वास ज्वीगु । ग्याय् मज्जू खनि । ग्यातकि सिमा नं भूत जुया वयेयो
 खनिसा धका मती ततं मेथाय् वन ।

मेथाय् नं छम्ह ग्यानापुसे चवंम्ह लाखे छम्ह खन । व खना नं
 मचा ग्याना बिस्सुं वन । मचा उखे थयंका मचां विचाःयात हानं जि
 गथे ग्यागु । थवला लाखे खइमखु । न्हाच नं सिमा कवं जुया ख्या वल ।
 आः नं अथे हे मेगु छुं चीज ज्वीफु । आः हानं छक तीजक स्वःवने माल
 धका लाखे खंथाय्पाखे पला न्हाकल । अन वना स्वःवंबले छगू चिकिचा
 धंगु पहाड खः । व पहाड धाःसा ग्यानापुसे चवंगु खवापालिसे बो ।

अनं मेथाय् वन । अन अन चान्हे जुया वल । छे लिहां वनेत
 धाःसा फंचा मलू । नये मास्ति वये धुंकल । नयेगु छुं दुगु मखु ।
 गनं बाय् चवनेगु दुगु मखु । थथे विचाः पायां छथाय् बल्चा छगू खन ।
 वहे बल्चाय् बाय् चवने मालीका धका अन वन । अन मनू छम्ह खन ।

मचां व मनूयाके न्यन—ए तःबा, छ थन हे च्वंच्वनाम्ह छःला ? जि साप नये पित्याना च्वन । नयेगु छुं दुसा जित ग्युराय ।

व मनू नं—जिके दुगु नके धया मचायात ध्वाः जायक नकल । अले विचाःयात—जि याकचा जुया च्वंगु प्रातिनि खू वनेत मचाम्ह छम्ह पासा दत ।

मचाया नये धुंका व मनूयात धाल—तबाया थन छु ज्या याना च्वनागुले ? थन बुज्या याना नया च्वनागु ला ?

व मनू नं धाल—मखु मचा जिगु ज्या थन मखु । जिगु ज्याला शहरे दु ।

मचां विचाःयात थ्व मनू स्वे हे ग्यानापुसे खुंथें च्वं । हानं ज्या नं थन मखु शहरे हें । थ्वया छु ज्या याइगुल्या धका मतीतया छन । व मनू नं छन ।

कन्हेखुन्हु सुथ स्हापनं निम्हं दना वल । निम्हं बेशेपाखे स्वया वन । देशे बजारे थ्यंका मनू नं मचायात धाल—हे मचा हुंकब पसले हुलहुल ज्वीक काप न्याः वया च्वन । छं चीजक साहुया लिउने वना काप छसा कयाहि हें । मचां सीकल थ्व मनू भिम्ह मखु । खुं ज्या याना नइम्ह खनी । थ्वया ज्या देशे धाःगु थ्वहे खुइगु हे ज्या छः ।

मचां धाल—थज्यागु ज्या नं यायेगुला ? म्हा, जिला ज्या याना नयेगु । खुइगु ज्या मज्यू ।

व मनू नं मचायात ख्यात—छं खुया महल कि छंत स्याना बी । मचा छःथेंन्यंनक पसले वनेथें वन । थ मनू मचा लिज्यां वना स्वया च्वन । मचाला काप मखुसे बिस्तुं वन । व मनू नं लिना यंकल ।

मचा छगू ताय सुला च्वंबले मनू नं ज्वना हल । मचा सापसंक हाल ।
मनूत यक्वं मूं वल । सकसिनं छाय् छाय् धका न्यंवल ।

व खुं मनू नं धाल—थ्व जिमि केहैया काय् बिस्पुं बोमेसित
ज्वना हयागु ।

मनूतसें खें मथूगुलि धाल—ए बाबु मथे नं हाय्का ज्वीगुला
छिमि मां छें ख्वया च्वनी हूं ।

मचायात ज्वना छें यंका खुं धाल—छ हानं बिस्पुं वनकि
छंत थ्वहे चुपिं सुया स्यायेगु । हानं व मचायात शहरे व्वनायंका छम्ह
धनीया छें क्वे थ्यनेवं धाल—स्व मचा थौं थ्वहे छें ख्वीगु । जि व इया
चायका बी । छ दुहां वना ल्यूनेयागु लुखा चायकि जि म्मन पिपा च्वने
धका मचायात स्यना च्वन । मचा इयालं दुहां वना तप्यंक छें थुवा
साहु छना च्वंथाय् वना साहुयात थना धाल कि—थन छें खुं वयेत सना
च्वंगु दु । ल्यूनेयागु लुखाया पिने पिपा च्वंगु दु । जित वहे खुं इयालं
छोया हल । जि खुइगु ज्या सनेमयो ।

साहुया कठि ज्वना ल्यूनेया खापा चायका स्वःवंबले खुं नाप
लडाई जुल । खुंयाके चकु दु । साहुं नं कठि दासां खुंला चक्कुति
धसे याना घाःपाः याना बिल । साहु बेहोश जुल ।

जःला खःलात यक्व मुं वल । खुंयात नं व मचायात नं ज्वन ।
मचायाके हेरायागु अंगु दु । थज्याम्ह मचायाके हेराया अंगु गनं वल ।
खुया हःगु ज्वी । वस्तु सहितं खुं ज्वने धुन धका निम्हसितं ज्वना
अञ्जलाधीश याथाय् यंकल ।

व अञ्जलाधीश धाःसा मचायात अंगु बिया तःम्ह जुया च्वन ।
 अञ्जलाधीशं मती तल । थ्व मचाला खुं मज्जी माःगु । प्रबले जिगु
 धनप्वः ले कुतु वंबले हे जित बी हःम्ह, जित थःगु जा समेतं ब्यूम्ह,
 हिचःतिया ध्यबा जक योम्ह मचा छु जुया खुंया मुद्दाय् लात । सत्संगतं
 जुल ज्वीका धका मती तल । व मचा म्हस्यू धका मघासे छु जुया थये
 जूगु धात्थें खुं सु धयागु सीके माला निम्हं जेले तयेयंकी न्यान्हु खुनु
 लिपा जक फंसला याये धया छोट ।

जेले ध्याकुंचाय् धनप्वः छपो तयातल । च्वे हो छहो व खिप
 छपु नं तयातल । खुंया मिखा धनप्वले वन । कया स्वत मू बंगु चीजत
 यक्वं दु । व खुं मचायात धाल—

ए मचा, थ्व धनप्व छप्वः लुया वल । झी निम्हेस्या बछि बछि
 घाय् । छ हुंकन थाहांवना खिप ववे छोया हिं । झी निम्हं बिस्पुं वने ।

मचां धाल—ग्राम धन जित माःगु मडु । करपिनि कमाय् याना
 तःगु । थःगु हिचःतिया कमाइ मखु । जितला मयो । जिला बिस्पुं मं
 वने मखु । जि छुधका बिस्पुं वनेगु । जि अपराधो मखु । छन्हूला
 अवश्य खें पिर्हांवं जि खुं मखु धयागु ।

अञ्जलाधीशं इपि निम्हेस्या जुया च्वंगु खें न्यना च्वन । खें म्यने
 धुंका मती तल । व मचा खुं खहे मखु तःधिकम्ह हे खुं खः । व मचा
 निर्दोष ।

अञ्जलाधीशं निम्हसितं जेलं थन व्वनाहिं धाल । निम्हं व्वना
 हल । प्रबलेलाक हे बेहोश जुया च्वंम्ह साहुया होश बत । खँल्हाय् फत ।
 व साहुयात नं सतिके छोट ।

साहु बल । साहुनं बयान बिल थुंपि निम्ह मध्ये तःधिकम्ह जक
 खुं । मचाम्ह खुं भखु । व मचां जित थंवल । खुं वयाचवन घका
 खबर व्युम्ह हे व मचा खः । व मचायात सजाइ बी मज्यू । तःधिकमेस्वा
 जित चक्कुति धसे याना व्युगु खः । वयात जक बण्ड बी माः ।

अश्वलाधीशं धाल—जि नं स्यू थ्व मचा खुं मखु घयागु ।
 वयाके च्वंगु हेराया अंगु जि बियातयागु खः । मचा इमान्दारीये मति
 मिम्ह खः । करपिनि धने लोभ तइम्ह मखु ।

तःधिकम्ह मनूयात खुं थहरे याना जेले तथा बिल । मचायात
 थः काय् याना लहिनं तल । अश्वलाधीशया कायमच्चत मवु । मचाया
 मति भिगुलिं गति भिन । सुखपूर्वकं जीवन हना चवन ।

Dhamma.Digital

ध्यवा गनं वइगु ?

न्हापा न्हापा ध्यवा यक्व दुम्ह साहु छम्ह दु । व साहुया याक
 काय् छम्ह दु । वया व काय् साप यो । साहु नं थः काय्यात सिङ्गलिला
 धका नां तयाबिल । साहु नं थः काय् सिङ्गलीलायात यत्थे जु, यत्थे न,
 यत्थाय् हें धका ध्यवा यक्को बिया तल । याकः काय् धका यत्थे
 तयातल । काय्मेस्यां थःत मालकि बीयाथाय् वना माक्को ध्यवा काइगु ।
 वं कमाय याय् माः धयागु मदु । बीयाके पिरे याय् वं ध्यवा दइगु ।
 उकिं वं ध्यवाया मू मस्यु । ध्यवा धयागु बुङ्गाचाय् लः बुयावइथें वइगु
 भाःपा यत्थे खर्चं याना जुल । अपो हे म्वाम्वाथाय् कायं खर्चं याना
 सम्पत्ति फुका च्वंगु खना साहुया धन्ना जुल । चिन्ता जुल कि—जिमि
 काय् नं खर्चं जक यायेसः कमाय् याय् मसः । ध्यवा धयागु ज्या मयाय्कं
 वइ मखु । थ्व मचां ज्या याःगु मखु । छु उपाय् याना ज्या याके माल
 धका कल्पना याना च्वन ।

छन्दु बीमेस्यां काय् भाजुयात सःता धाल—

“अय् बाबु, छं खर्चं जक यायेसः ध्यवा दुहाँ वंगु ज्या याय्
 मसः । थनिनिसें छं ध्यवा दइगु ज्याय् सय्कि ।”

काय्म्ह सिङ्गलिलां धाल—बा, उलिमछि ज्यामित दु, इमिसं

ज्या याना कमाय याना ध्यवा दुर्हा बंगु ज्या जुया च्वंगु दु । जि साहृषफ
काय्मचा जुया च्वना ज्या याय् ज्युला ? जिला मालिक ज्वीका !

अबुमेस्यां धाल—बाबु मालिक जक जुया च्वनां ध्यवा दुर्हावं
मखु । थःम्हं नं ज्या यायेमा । न्हाबलें ज्यामितयेगु भरे च्वंच्वने मज्यु ।
थोंकन्हे मालिक धका हाला च्वने मजिल । दुःखसी माली । थों मालिक
जुया च्वनेगु जमाना मखु, सेवक जुया च्वनेगु युग वल ।

काय्मेस्यां अबुया खँय् वास्ता मतसे सल छम्ह न्याना छम्ह
बाउसाहेब थें गांगामे सल गया चाहिला जुया च्वन ।

बौमेस्या कल्पना याना च्वन—जि काय्यात मर्चानिसें न्ह्ये छुइका
तया । वं कमाय् यायेगु वास्ता मया । लिपा छुयाना नइगु जुइ । मर्चा
दुःखसिइ तिति ।

छम्ह काय्म्ह सल गया चाचा हिला जुजुं घोर जंगले लाःवन ।
वनेगु लें माः जुल, तर लें लुइके मफु । लें तन । उखेंयुखें जंगले लें
माला च्वंबले छगू पुखु दुथाय् लात । अन पुखुली बांलाम्ह ल्यासिचाम्ह
मिसा छम्ह लःका वइच्वंगु खन । व मिसायाके शहरे वनेगु लें गन धका
न्यनेगु मती तया पुखु लिक्क वन । व सल गया थःथाय्पाखे वया च्वंगु
खनेवं व मिसा ग्याना बिस्युं वन । व मिसा लिसें लें तना च्वंम्ह साहृया
काय् नं व्वाय् वन । मिसा छथाय् पहाडचां फुतुं वन । व मिजं नं पहाडं
कुर्हा वना स्वबले मिसा छथाय् सुंक फेतुना च्वंगु खन ।

व मिसायाके ग्यन—छं साप म्ह स्यात ज्वी, गन स्यात थें ?

मिसां लिसः बिल—गनं मस्या ।

छंगु छेँ गन ? धका मिजं नं न्यन ।

“हुँकन गामेका जिमिगु छेँ” मिसां धाल ।

“एसा छंत जि तःवयेका मज्यूला” मिजं नं धाल ।

निम्हं सलम्हे च्वना मिसाया छेँपाखे वन । भवा उखे वबले बल्चा छगू खन ।

मिसां धाल—ध्वहे बल्चा जिमिगु छेँ खः । मिसां उलि धाय्बं सल बिकल । निम्हं सलम्हं कुहाँ वल । मिसा ल्यूल्पू व मिजं नं वन ।

बल्चाय् ध्यनेवं सामान छपाल बछपाल यानातःगु खना, मिसां थः प्रबुमेसिके न्यन—

बा, धन छुयाना तयागु ?

प्रबुमेस्यां धाल—छुयाय् में छ लःका वंतलें धन बाखुँत वया मयेगु माल धाल ।

धन छुं नयेगु मद्दु धयाबले तँचाया इक्क सामान कया पिने बाँछोया थकल ।

प्रबुमेस्यां न्यन—में, छ ल्यूल्पू वइच्चवंह मिजं छम्ह सुले ? थोँकन्हेयाँपि मनूत काचाक विश्वास धाये मत्यो । व भाजु स्वयेबले मलादमी, धनी व स्वजाम्ह साहुया काय्थेला चवं ।

व मिजं नं धाल—जि छम्ह साहुया याक काय् खः । सल गया सकर धाः वनाबले घोर जंगले लात । लें तना उखेंथुखें लें माला जुयाबले छगू पुखुली ध्यन । धन पुखुली छिम्ह म्हाय् लःका वइच्चवंगु खना । वयाके हे शहरे वनेगु लें गन धका न्यनेत धन वनाबले जि खनाः

ग्याना व बिस्युं वल । जि नं क्या ल्यूल्यू क्याम्ह खः । जितला छिर्पिं
खना साप माया वन । जिके ध्यबा छप्वः दु थ्व ध्यबा क्या बी व
म्ह्याय्या जीविका याना च्वं ।

बुह्हां धाल—भाजु, थ्व ध्यबा थःगु हिचःतिया कमाइ खःला ?
जिमिलला थःगु हिचःतिया कमाइया ध्यबा जक यो ।

अथे धया ध्यबा क्या म्ह्याय्यात सःता धाल—हूँ मं भाजुयात
शहरे वनेगु लें छक क्यानाब्यु ।

म्ह्याय्मस्यां लें क्याना बिल । मिजं नं धन्यवाद बिया मिसायाके
बिदा क्या थःगु देशपाखे स्वया वन । मिसां नं बिदा क्या थःगु छेँ
लिहाँ वन ।

साहुया काय्या न्हाबले व लें क्यांयोम्ह मिसा जक लुमना नुगः
खुल्ल मिना सुख मबया वइगु । व मिसा जक लुमना वइगुलि नुगः
मछिना हाकनं अरन हे जंगले वन । जंगले वना इपि च्वंच्वंगु बल्चा
दुथाय् बंबले बल्चा श्वाथः जुया दुना च्वने धुकल । अरन सुं मडु ।
अरनं बहे पुखु दुथाय् बना स्वः वन । अरन हे न्हापाथेतुं व मिसा लःका
वइच्वंगु नाप लात ।

अले व मिसायाके न्यन—आः छिर्पिं गन च्वंच्वना ? न्हापाया
छेँय् छाय् मच्वनागु ?

मिसां धाल—खः छ हानं जिमिथाय् छेँ वइ, छं जित ब्याहा
याइ धका शंकां छं मसीकेत जिर्पिं मेथाय् सरे जुयागु । जिमि बाःया
जि छ नाप ब्याहा जुइगु मयो ।

मिजं नं धाल—खः जि नं छ जक लुमना नुगः खुल्ल मिना
वइगु जुया हानं थन वयागु । छ नाप ब्याहा यायेगु जिगु तःधंगु
इच्छा खः ।

मिसां धाल—अथे खःसा जिमिगु छेँ वया जिमि बाः याके
न्यना स्व ।

ज्यूका छिमि बाः याके न्यना स्वये धया निम्हं मिसाया छेँ वन ।
छेँ थ्यनेवं मिसाया अबुं थः म्हाय्याके न्यन—गथे व भाजु
हाकनं थन थ्यंक वलला ?

साहुया काय्मचां धाल—खः छिमि म्हाय् नाप ब्याहा याय्
मास्ते वया हानं थन वयाका ।

बुह्लां धाल—छं योथेंतुं जिमि म्हाय्या नं छन्त योसा जि छुं
धायेगु मडु ज्यू धायेगु सिवाय । तर छं जिमि म्हाय् ब्याहा यायेगुसा
छता कबुल बु । थःगु हिचःतिया कमाइया ध्यबां जिमि म्हाय् ब्याहा
याये भाः ।

मिजं नं धाल—ज्यूका अय्सा जि थःगु हिचःति कमायनि याना
वये । थुलि धया थःगु छेँ सरासर वन । छेँ वनेसात थः अबुयाके ध्यबा
हिं धाः वन ।

बौमं धाल—छुयायेत ध्यबा ?

काय्मेस्यां धाल—जि जंगले चाह्य् वनाबले तस्सकं हे बांलाम्ह
मिसा छम्ह खना । व मिसानापं हे ब्याहा याये माल धका वया बौयाके
न्यनाबले छुधाल धाःसा थःगु हे हिचःति कमाय् याना खर्च याय् मसय्कं

बया म्हाय् नापं व्याहा याये इंसखु । उकिं अबुयाके ध्यबा का वयागु खः ।

अबुमेस्यां धाल—व्याहा याय् धयागु अःपु मजु । हानं मिसा नं शील स्वभाव व आचरण बालाम्ह, निस्वार्थी तथा कर्तव्य पालन याइम्ह उवीमा ।

खजा छ ल्याय्म्ह जुल । व्याहा नं याना बी माःगु खः । तर जिके ध्यबा मडु । जि न्हापा छक झीगु क्यबे धन घः छगः गाः म्हुया गारे याना तयागु खः । गुथाय् लाक व धन घः गाः म्हुया तंतयागु खः व थाय् लोमन । आः छं क्यब छकुति गाः म्हुया स्वहें ।

काय्म्ह ज्यू धया क्यबे बना दक्वमनं गाः म्हुया स्वत गनं नं धन घः खंके मफु । अले बीयाथाय् वना धाः वन—

“बा, जिला गनं हे धन घः लुइके मफुत ।”

छं लुइके मफुसा जि छन्त सुक्ताव छगू बिइ बालाक न्ये । छं सिम्पु पुसा कया क्यब छगूलि होलाब्यु । छुं दिन लिपा सिम्पुमा बुया बइ । गन सिम्पुमा तःमा जुया यक्व सिम्पु सइ अन हे धन घः बइ । तर छं सिम्पुमा तःमा जुया वलकि साः नं तथा गसि तयाब्यु ।

बीमेस्यां गथे धाल अथे हे काय्मेसिनं यात । क्यबे यक्को सिमि सल । व सिमि ताहाकर्ये तःधेजुया बालागुलि सकस्यां लोवं । सकसिनं न्यावल । सिमि दक्वं तुरन्त फुत । ध्यबाला यक्व हे दुर्हा वल । वं अबुयाथाय् वना ध्यबा बिया न्यन—बा ! धन घः गनं लुया मवो । सिम्पुमा पिना क्यब छगूलि तोप्वीक सिम्पु सल । व मिया ध्यबा दुर्हा

बोगु थुलिमछि श्वहे खः । तर गनं नं धन घः लुइके मफु । गन दु धन घः धारे बा !

बोम्हं लय्लयतातां धाल—बाबु, भन क्यबे धन घः दु धयागु श्वहे ध्यबा खः । यदि छं मेहनत व उत्साह मयागु जूसा श्व ध्यबा गनं वइ । श्व ध्यबा छगः नं दुहां वइ मखुगु ज्वी ।

छं परिश्रम याना क्यब ववाना चा छ्वासुका सिम्पु पुसा होला, साः तथा सिम्पु मांयात गसि तथा बिल । उकिं सिम्पु मांय् यक्को सिमी सल । श्वहे सिमी मिया थुलिमछि ध्यबा दुहां वल । श्व ध्यबा छंगु हिचःतिया कमाइ खः । आः श्वहे ध्यबां छं ब्याहा याहूँ । हिचःतिया कमाइ धाःगु थःगु हे परिश्रम व मेहनतं ध्यबा दयेकेगु खः ।

अलेतिनि कायमेस्थां श्वीका काल धार्थे नं परिश्रम मयाल्ले ध्यबा वइ मखु । हिचःतिया कमाइलं दुगु धन हे मूल्यवान खः । सुं क च्वना नये मज्जू । थम्हं कमाय् यानागु ध्यबा ज्वना वहे मिसाया बोयाथाय् वना धाः वन जि तसस्कं परिश्रम याना कमाय् याना हयागु ध्यबा घका जूगु खे फुकं कन । श्व खे न्यना लयताया धाल—

“आः जिमि म्हाय् ब्याहा याना यंकी”

बुहायागु अनुमति कया वं वया म्हाय् ब्याहा याना थःगु छे च्वना यंकल । निम्ह मिले जुया परिश्रम याना ध्यबा कमाय् याना सुखपूर्वक जीविका याना चवन । मालिक जुया मखु सेवक जूगुलि थः योम्ह मिसा ब्याहा याये छन ।

भिक्षु आनन्द व शिक्षा

ततःधंपिनिगु जीवनी बोना यववं ज्ञान व शिक्षा सय्का काय्ज्यू ।
मनूतय्के आपालं धंथे करपिनिगु जीवनी व पहचह सोया नक्कल याय्गु
बानि दु । उकिं सत्संगत याय्गु धंगु निस्वार्थंपि नाप ज्यू । अथे हे
जीवनीया सफूत नं महापुरुषपिनिगु जक सोया आदर्श व शिक्षा
काय्मा ।

आः थन बुद्धकालीन भिक्षु छम्हसिगु पवित्र चरित्रया बारे छुं
खं न्हाथने । वसपोलया नां खः भिक्षु आनन्द । वसपोल अरहन्त
मज्जनिबले अरहन्त महास्थविरपिके मदुगु गुणधर्म व योग्यतां जाया
च्चंगु दु ।

भगवान् बुद्ध न्येन्याबे (५५) दुबले भिक्षुपि मुंकाः वसपोलं
धंबिज्यात—भिक्षुपि ! जि न्हापाथे बमलात । जितः न्हाबले नापं
चोना गुहाली बोम्ह सेवा याइम्ह भिक्षु छम्ह माल । थौंकन्हेयागु भासं
धाय्माल धाःसा निजी-सचिव धाःसां ज्यू ।

सारिपुत्र महास्थविरं विन्ती याना धंबिज्यात—जि छलपोलया
सेवा याय् । भगवान् बुद्धं स्वीकार याना बिमज्या । थुकथं शोलाक
अन दुपि अरहन्त श्रावक भिक्षुपिसं सेवा याय् धका विन्तीयात नं

भगवान् बुद्धं स्वीकार याना विमज्ज्या । अरहन्त मज्जूनिम्ह भानन्द भिक्षु
छम्ह सुं क चोनाचोन ।

भिक्षुसंघं न्यन—‘हे भानन्द ! छ न्हाय्पं हवांय्ला ?’ लिसः
बिल—‘जि हवांय् मखु । यन खँ ल्हाना च्वंगु फुकं ताः ।’

भिक्षुसंघं न्यन—‘छं भगवान् बुद्धया सेवा याय् म्हाला ?
जिमिसं सेवा याय् धयां वसपोलं स्वीकार याना विमज्ज्या । छ छाय् सुं क
चोनाचोनागु ?’

भिक्षु भानन्दं धाल—‘जित भगवान् बुद्धं मखंला ? जिके
योग्यता दुसा वसपोलं जित धंविज्याइथें । पदवी धंगु कोना काय्गुया मू
मदु । न्यूसा जक काय्गु बांला ।’

अले भगवान् बुद्धं धंविज्यात—‘भानन्द, छं जिगु सेवा या, छ
जिम्ह सचिव जू ।’ भानन्दं बिन्ती याना धाल—‘भो भगवान् ! सेवाला
याय् तर जित मयोगु प्यता व योगु प्यता खँ छपिन्त मज्जूर दुसा,
चित्तबुझे जूसा जक छपिनिगु आज्ञा शिरोपर पाय् ।’

बुद्धं न्यना विज्यात—‘व छु खँ धा ?’

भानन्दं धाल—(१) भन्ते ! छलपोलयात प्राप्त जुइगु बांवां-
लागु चीवर जित बिया विज्याय्मते । (२) छपिन्त प्राप्त जुइगु
साःसाःगु नय्गु वस्तु जित बी मज्जू । (३) छपिं चोना विज्याइगु
गम्भकुटिसं जित थयना विज्याय्मते । (४) छपिन्त निमन्त्रणा याइयाय्
भोजनया लागी जित बोना यंके मज्जू । बुद्धं धंविज्यात—‘थुपिं खँ छं
मयोगु जुल । छं योगु प्यता खँ छु ले ?’

भ्रानन्दं धाल—(१) जिं स्वीकार यानातयागु निमन्त्रणाय् छपि बिज्याय्मा । (२) यक्को तापाकंसिं छलपोलया दर्शनं याय् धका मनूत वय्फु । अबले इमित् छपिथाय् बोनाहय् पावे जुइमा । (३) जिं गुबले धर्मयाबारे शंका जुइबले तुरुन्त छपिथाय् वया न्यने दय्मा । (४) छपिसं जिं मडुथाय् गनं मेथाय् उपदेश याना बिज्यासा वहे खँ जित् छक हाकनं कना बिज्याय्मा ।’

भगवान् बुद्धं न्यनाबिज्यात—‘भ्रानन्द छं भ्राम खँ छाय् पित्तहयागु ?’

भ्रानन्दं लिसः बिल—‘भन्ते ! छपिन्त प्राप्त जूगु बांलागु चीवर वस्त्र काल धाःसा, छपि च्वना बिज्याइगु कोथाय् देन धाःसा, छपिन्त निमन्त्रणा याना तःथाय् भोजन वन धाःसा, जिगु भ्रालोचना याइ कि अथे बांबांलागु चीवर पुनाः साक्क नया नाइक भगवान् बुद्धयाथाय् देने दुसा सुनां जक वसपोल तथागतया सेवा मयाइ । हानं भन्ते ! छपिगु दर्शनं याःवंपिन्त छपिथाय् बोनायंके मफुसा, भगवान् बुद्ध नापं जित् निमन्त्रणा याइबले छपिं मबिज्यात धाःसा, छं धर्मयाबारे मेपिसं न्यनीबले धाय् मफत धाःसा थुगु गाथा, थुगु धर्म-देशना भगवान् बुद्धं गन कना बिज्यागु धका न्यनीबले धाय् मफत कि जित् जस बी मखु । भ्रानन्द नां जक बुद्धया सचिबका छं नं अधिकार मडु वं मस्यू खनी ।’

थुलि खँ न्यने धुंका भगवान् बुद्धं धं बिज्यात—‘छं फांगु अधिकारया खँ साप बांला, मनासिब जू, मदय्क मगाःगु खँ खः । छ लिज्ञां दुम्ह खः । योग्यता दुम्ह खः । छंगु च्यातां खँ जित् यो ताल । जिगु स्वीकृति दु । थनिंसिं छ जिम्ह स्थायी सेवक जुल । भ्रानन्द

भिक्षुं नं लय्लय्तातां बुद्धया स्यायी सेवक जुइगु पदवी स्वीकार याना बिज्यात ।

यन विचायाय् बहगु, थुइके माःगु खें दु । आनन्द भिक्षुयाके योग्यता दय्कं नं पदवी फोना मरुगु छाया धाःसा करपिसं बीका काय्गु पदवीया मू यश्को दु । यःम्हं फोना काय्गु पदवीया मू मडु, गौरव मडु । पदवी फोनेगु धंगु अयोग्यताया बिं छः । योग्यपिन्त योग्यगु पदवी बीगु अधिकारी व शासकतय्गु कर्तव्यः छः । पदवी बीत मलोम्ह मनूयात उगु पदे ल्यय्गु व नियुक्त याय्गु प्रशासनया प्रतिस्था पाः जुया वनीगु गलित व दोष छः ।

भिक्षु आनन्दं अधिकार न्हापान्तुं फोंगु छगू लोमंके मज्जुगु खें, वसपोलं थःगु पदवीयात दुरुपयोग मयाय्गु नं न्हाबलें लुमंकातय् माःगु शिक्षा छः । थोंकन्हे गनं गनं प्रधानमन्त्री, प्रधान अध्यक्ष व गुलि संस्थाया अध्यक्षपिन्त आवश्यक अधिकार मडुगु थें पदे चोंपिसं नं कर्तव्य पालन याःगु खने मडु । बुद्धधर्म कयं अधिकार व कर्तव्य बराबर जुइमा ।

भिक्षु आनन्दयाके छुं छुं योग्यता दया भगवान् बुद्धं वसपोल-यात स्यायी सेवकया रूपे ल्ये धुंका भिक्षुपि मुंका धं बिज्यात—

“हे भिक्षुपि ! आनन्दयाके बहुश्रुत (विद्वत्ता) स्मृति (होश व लुमंकेगु शक्ति), गतिशील उतरसाही, सुचरित्रता, धैर्य व कर्तव्य भालपा सेवा याय्गु मन दु ।” थुपि जुल आनन्द भिक्षुया योग्यता ।

मेमेगु विशेषता नं यक्वं दु । यन छगू निगू जक न्हायने । आनन्द भिक्षुं शोषित व शासित मिसातय्त थकाय्त सुधारया लागी

समान अधिकार बीत यक्वं कुतः यात । प्रजापति गौतमी मिसातय्त नं
समान अधिकार माः धका भिक्षुणी जुइत आन्दोलन याबले न्हापां समर्थन
याना गुहाली ब्यूम्ह भिक्षु आनन्द खः । वसपोल्या सहयोगं मिसातय्गु
क्रान्ति सफल जुल । बुद्ध धर्मया अङ्गपूर्णं जूथें महत्त्व नं बधे जुल । तर
धुंकि याना आनन्दं दोषारोपण फ्य माल ।

भिक्षु आनन्दं बुद्धया स्थायी सेवक जुसेनिसें निर्वाणयात
हाकुतिना कर्तव्यपरायण जुया सच्चा सेवक जुया बिज्यात । उकिं
महायानीतसें भिक्षु आनन्दयात बोधिसत्व नं धाः । वसपोलं थःगु पदया
बलं सुयातं क्वतेलेगु कुतः मया । तःधंछु जुइगु, पदयात मखुथे छपलाः
थःगु स्वार्थसिद्ध याय्गु मया । २५ बें तक बुद्धया सेवा यात ।

थुइके मफुगु छता खें बु—अपायसकं कर्तव्य परायणम्ह भिक्षु
आनन्दयात भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुइ धुंका महाकाश्यप महास्थविर
प्रमुख अरहन्तपि भिक्षुपि सलंसः मुना प्रथम संगायना याःबले क्वे
बियातगु खें कया क्षमा फोंकल । अबले आनन्द अरहन्त जुइ धुंकल ।
महायानीतय्गु विचाकथं आनन्द अबले अरहन्त मज्जुनि ।

(१) महाकाश्यप महास्थविर प्रमुख भिक्षुसंघ आनन्द महा-
स्थविरयात दोष लगेयागु थथे खः, हे आनन्द ! भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण
जूबले आज्ञा जुया बिज्यागु दु—भिक्षुपिनि चित्तबुझे जूसा चिचीधंगु
नियमत तोता छोसां ज्यू । अबले छं छाप् मग्गनागु भगवान् बुद्धयाके
चिचीधंगु नियमत छु छु धका । थो छं बोंकल । उकिं छं क्षमा फों ।
आनन्दं महास्थविरं बिन्तीयाना धंविज्यात—‘मन्ते भिक्षुसंघ ! अबले

भिक्षुं नं लयल्यतातां बुद्धया स्थायी सेवक जुइगु पदवी स्वीकार याना बिज्यात ।

थन विचायाय् बहगु, थुइके माःगु खें दु । आनन्द भिक्षुयाके योग्यता दय्कं नं पदवी फोना मरुगु छाय् धाःसा करपिसं बीका काय्गु पदवीया मू यस्को दु । थःम्हं फोना काय्गु पदवीया मू मदु, गौरव मदु । पदवी फोनेगु धंगु अयोग्यताया बि खः । योग्यपिन्त योग्यगु पदवी बीगु अधिकारी व शासकतय्गु कर्तव्यः खः । पदवी बीत मलोम्ह मनूयात उगु पदे ल्यय्गु व नियुक्त थाय्गु प्रशासनया प्रतिस्था पाः जुया वनीगु गलित व दोष खः ।

भिक्षु आनन्दं अधिकार न्हापान्तुं फोंगु छगू लोमके मज्जुगु खें, वसपोलं थःगु पदवीयात दुरुपयोग मयाय्गु नं न्हाबलें लुमंकातय् माःगु शिक्षा खः । थोंकन्हे गनं गनं प्रधानमन्त्री, प्रधान अध्यापक व गुलि संस्थाया अध्यक्षपिन्त आवश्यक अधिकार मदुगु थें पदे चौपिसं नं कर्तव्य पालन याःगु छने मदु । बुद्धधर्म कयं अधिकार व कर्तव्य बराबर जुइमा ।

भिक्षु आनन्दयाके छुं छुं योग्यता दया भगवान् बुद्धं वसपोल-यात स्थायी सेवकया रूपे ल्ये धुंका भिक्षुपि मुंका धं बिज्यात—

“हे भिक्षुपि ! आनन्दयाके बहुश्रुत (विद्वत्ता) स्मृति (होश व लुमंकेगु शक्ति), गतिशील उरसाही, सुचरित्रता, धैर्यं व कर्तव्य भालपा सेवा थाय्गु मन दु ।” थपि जुल आनन्द भिक्षुया योग्यता ।

मेमेगु विशेषता नं यक्वं दु । थन छगू निगू जक न्हायने । आनन्द भिक्षुं शोषित व शासित भिसातय्त थकाय्त सुधारया लागी

समान अधिकार भीत यत्नं कुतः यात । प्रजापति गौतमी मिसातयत् नं
समान अधिकार माः धका भिक्षुणी जुइत आन्दोलन याबले न्हापां समर्थन
याना गुहाली ब्यूम्ह भिक्षु आनन्द खः । वसपोलया सहयोगं मिसातय्गु
क्रान्ति सफल जुल । बुद्ध धर्मया अङ्गपूर्णं जूथें महत्त्व नं बधे जुल । तर
थुकिं याना आनन्दं दोषारोपण फय् माल ।

भिक्षु आनन्दं बुद्धया स्थायी सेवक जुसेनिसें निर्वाणयात
हाकुतिना कर्तव्यपरायण जुया सच्चा सेवक जुया बिज्यात । उकिं
महायानीतसें भिक्षु आनन्दयात बोधिसत्त्व नं धाः । वसपोलं थःगु पदया
बलं सुयातं ववतेलेगु कुतः मया । तःधंछु जुइगु, पदयात मखुथे छगलाः
थःगु स्वार्थसिद्ध याय्गु मया । २५ बें तक बुद्धया सेवा यात ।

थुइके मफुगु छता खें दु—अपायसकं कर्तव्य परायणम्ह भिक्षु
आनन्दयात भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुइ धुंका महाकाश्यप महास्थविर
प्रमुख अरहन्तपि भिक्षुपि सलंसः मुना प्रथम संगायना याःबले बवे
बियातगु खें कया क्षमा फोंकल । अबले आनन्द अरहन्त जुइ धुंकल ।
महायानीतय्गु विचाकथं आनन्द अबले अरहन्त मज्जनि ।

(१) महाकाश्यप महास्थविर प्रमुख भिक्षुसंघ आनन्द महा-
स्थविरयात दोष लगेयागु थथे खः, हे आनन्द ! भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण
जूबले आज्ञा जुया बिज्यागु दु—भिक्षुपिनि चित्तबुद्धे जूसा चिचौधंगु
नियमत तोता छोसां ज्यू । अबले छं छाय् मन्यनागु भगवान् बुद्धयाके
चिचौधंगु नियमत छु छु धका । थो छं बोंकल । उकिं छं क्षमा फों ।
आनन्द महास्थविरं बिन्तीयाना धं बिज्यात—‘मन्ते भिक्षुसंघ ! अबले

सथागत परिनिर्वाण जुइत्यंगु जुया जित साप नुगः मछिनाचोंगुलि न्यने लोमन, थुकी जिगु दोष महु । अयसां संघयाप्रति गौरबतसे क्षमा फोना ।’

भिक्षुसंघ—(२) ‘हे आनन्द ! छं भगवान् बुद्धया चीवर तुति न्हया अगौरब यात । थो छंगु दोष खः उकि क्षमा फोने माः ।’ आनन्दं धाल—‘मन्ते भिक्षुसंघ ! जि चीवर सुयाबले सुं भिक्षुं गुहाली मव्यूगुलि मछिना जक तुति न्हयागु खः अगौरबं मखु । थुकी जिगु दोष महु । अयसां संघगौरबं क्षमा फोने ।’

भिक्षुसंघ—(३) ‘हे आनन्द ! भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जबले छं न्हापलाक मिसातयत्ति भगवान् बुद्धया शरीरे बन्दना याका बसपोलया शरीर अपवित्र यानाबिल । थो छंगु दोष खः उकि क्षमा फों ।’ आनन्दं धाल—‘मन्ते भिक्षुसंघ ! अबले बहनी जुयावल । असंख्य मनूत भगवान् बुद्धया बर्शन याय् धका मुनाचोन । न्हापां मिजंतयत्ति बन्दना याकूसा मिसात लिपा लाइ । अले बाचा फगुले धुंकी । मिसातयत् लिहांवनेत मछि । सुरक्षा महु । उकि थुकी जिगु दोष मखना अयसां संघगौरबं क्षमा फोनाचोना ।’

भिक्षुसंघ—(४) ‘हे आनन्द ! छं बुद्ध शासनय् मिसातयत् छाय् भिक्षुणी यायत् कुतः यानागु, छाय् मिसातय्गु पं लिनागु ? थो छंगु दोष खः । उकि क्षमा फों ।’ आनन्दं धाल—‘मन्ते भिक्षुसंघ ! भगवान् बुद्धयात बुइकूम्ह महामायादेवी मिसा खः । सिद्धार्थं बुइका न्हयन्ह दुकुनु महामाया दिवंगत जुल । प्रजापति गौतमीं सिद्धार्थयात दुरू तोंका बोलंकल । शुद्धोदन जुजुं नं प्राण श्याग याना बिज्यात । थः काय् नन्द नं भिक्षु जुल । उकि प्रजापति साप नुगः मछिका चोन । बसपोलया

मिक्षुणी जुइगु साप इच्छा । बुद्धमाता प्रजापति भौतमौयाप्रति कृतज्ञता प्रकट याय्गु कथं मिक्षुणी याय्गुली जोर बिया । अशरण मिसातय्त शरण बीया लागी जि अथे यानागु खः । मिसातप्सं नं विमुक्ति सुख प्राप्त याय्गु अधिकार दु । थुकी जिगु दोष मद्दुसां नं संघगौरबं क्षमा फोना ।

मिक्षुसंघ— (५) 'आनन्द ! चापाल धंधाय् अंबले भगवान् बुद्धं परिनिर्वाण जुइत्यल धंधिज्याबले बहुजन हितया लागी छगू कल्प (१००) दै तक म्वाना बिज्याहुँ धका छाय् प्रार्थना मयानागु ? उकि क्षमा फों ।' आनन्दं धाल— 'अबले भगवान् बुद्ध परिनिर्वाण जुइत्यल धाबले जि होश हे मदेवन । उकि प्रार्थना याय् मफुत । थुकी जिगु दोष मखना । अय्सां संघगौरबं क्षमा फोने ।

यां मिखां सोइपिसं धाइ कि अबलेया मिक्षुसंघं मिक्षु आनन्दयात दोषारोपण याःगु चक्कंगु नुगलं मद्धुथे चों । चिचीधंगु शिक्षापद छु धका मेमेपि अरहन्त मिक्षुपिसं बुद्धयाके न्यंसां ज्यूगु खः । भगवान् बुद्धं हे नं चिचीधंगु नियमत थुगु थुगु तोता छोसां ज्यू धका तोकय् याना छाय् धंधिमज्यागु धका प्रश्न न्यनीपि नं मद्दु । महाकाश्यप महास्थविर संघे दकसिबे थकालिम्ह व नियमे कट्टरम्ह । छुं नियम तोतेगु इच्छा मयाइम्ह जुया तथागतं थुगु थुगु नियमत चिचीधंगु धका धंधिमज्यागु खः । महाकाश्यप धृतांगधारीम्ह । कष्टमय जीवन पालन याना चोंम्ह । बसपोल न्हापा जैन धर्म लाम्ह जुया बुद्धं तोतेमाःगु अन्त निगू धंधिज्यागु मध्ये शरीरयात कष्टमय याय्गु अन्तकिलमथानुयोग छगू खः । पुलांगु

संस्कारं याना धुतांग्य लात धंगु यां मिखां सोइपिनिगु विचाः खः ।
वर्षावास चोनेगु नियम नं जैनधर्म बोगु खः ।

मेगु खँ खः मिसातय्त भिक्षुणी यायगुली आनन्दया तःधंगु ल्हा
बु धका बुद्ध परिनिर्वाणं लिपा आनन्द भिक्षुयात दोष लगे याना क्षमा
फोंकूगु ज्या अरहन्त भिक्षुपिन्त मलो धंगु आलोचकतयगु विचाः खः ।
छाय् धाःसा बुद्ध जीवमानबले छाय् प्रश्न उथे मज्जुगु । यदि मिसातय्त
भिक्षुणी याना मय्यगु जूसा बुद्ध शासनया अंगपूर्ण जुइ मखु, मू नं
बैमखु । भिक्षुपिनिगु ब्रह्मचर्या स्यंगु भिक्षुणीत दया धाय्गु मिलेमजू ।
प्यंगु पराजिकाय् भिक्षु स्यंगु भिक्षुणीनाप मखु गृहस्थी मिसा नाप खः ।
विनय पिटक सोया यंकूसा आपालं भिक्षुत स्यंगु गृहस्थी उपासिकात नाप
खः । भिक्षुसंघे कय्कुं नुगः व राजनीति दुष्यात धंगु यां मिखां
सोइपिनिगु धापू खः ।

Dhamma.Digital

लेखकया मेमेगु सफूत

नेपाल भाषा

(१) गौतम बुद्ध	(२२) कपावती
(२) बुद्धया अर्थनोति	(२३) धम्मचक्रवर्णवत्तन सुत्त
(३) तथागत हृदय	(२४) क्षान्ति व मैत्री
(४) एयाग	(२५) बोधिसत्त्व
(५) दश संयोजन	(२६) मूर्खम्ह पासा मञ्जू
(६) भिक्षुया पत्र भाग-१	(२७) श्रमण नारद
(७) भिक्षुया पत्र भाग-२	(२८) ईर्ष्या व शंका
(८) पेकिङ्ग स्वास्थ्य निवास	(२९) चरित्र पुचः भाग-१
(९) बौद्ध शिक्षा	(३०) चरित्र पुचः भाग-२
(१०) न्हापां याम्ह गुरु सु	(३१) योगिया छिट्टी
(११) मां बौ लुमन	(३२) पालि प्रवेश भाग-१
(१२) हृदय परिवर्तन	(३३) पालि प्रवेश भाग-२
(१३) बौद्ध ध्यान भाग-१	(३४) सर्वज्ञ भाग-१
(१४) बौद्ध ध्यान भाग-२	(३५) सर्वज्ञ भाग-२
(१५) बाखें भाग-१	(३६) बुःख मदेगु लेपु
(१६) बाखें भाग-२	(३७) धर्म मसीनी
(१७) बाखें भाग-३	(३८) दान
(१८) बाखें भाग-४	(३९) पालि रचना भाग-१
(१९) बाखें भाग-५	(४०) चमत्कार
(२०) बाखेंया फल भाग-१	(४१) भिक्षु जीवन
(२१) बाखेंया फल भाग-२	(४२) भिम्ह मचा

नेपाली भाषा

(१) नेपाल चीन मैत्री	(६) पञ्चशील
(२) बुद्धवाद	(७) शान्ति
(३) बौद्ध दर्शन	(८) बौद्ध ध्यान
(४) नारी हृदय	(९) पेकिङ्ग स्वास्थ्य निवास
(५) बुद्धको व्यवहारिक धर्म	(१०) बौद्ध संस्कार
	(११) बौद्ध जगतमा स्वास्थ्य सेवा

धर्मकीर्ति प्रकाशन—
(नेपाल भाषा)

(१) बुद्धया भिनिगु विपाक	(२८) बोधिसत्व
(२) अभिधर्म भाग-१	(२९) शाक्यमुनि बुद्ध
(३) मंत्री भावना	(३०) अनत्त लक्षण मुत्त
(४) ऋद्धि प्रातिहार्यं	(३१) वासेट्ठी घेरी
(५) योम्ह म्हाय्	(३२) घम्म चक्कप्पवत्तन मुत्त
(६) पञ्चनीवरण	(३३) लक्ष्मी द्यो
(७) बुद्ध धर्म, द्वितीय संस्करण	(३४) महास्वप्नजातक
(८) भावना	(३५) अभिधर्म भाग-२
(९) एकताया ताःचा	(३६) बाखँया फल भाग-१
(१०) प्रेमं छु ज्वी ?	(३७) " " भाग-२
(११) कर्तव्य	(३८) जातक बाखँ, द्वितीयावृत्त
(१२) मिखा द्वि. संस्करण	(३९) राहुलयात उपदेश
(१३) बुद्धया अन्तिम यात्रा-१	(४०) अहिंसाया विजय
(१४) " " -२	(४१) प्रौढ बोद्ध कक्षा
(१५) त्रिरत्न गुण स्मरण
(तृतीय संस्करण)	(४२) मुखंम्ह पासा मज्जू
(१६) परित्राण (द्वितीय संस्करण)	(४३) बुद्धया अर्थनीति
(१७) कर्म	(४४) धमण नारद
(१८) प्रार्थना संग्रह द्वि. संस्करण	(४५) क्षान्ति व मंत्री
(१९) बाखँ भाग-१	(४६) उखानया बाखँ पुचः
(२०) " " -२ द्वि. संस्करण	(४७) पालि भाषा अवतरण
(२१) " " -३	(४८) पालि प्रवेश भाग- १
(२२) मत्ति भिसा गति भिनी	(४९) चमत्कार
(२३) बोद्ध ध्यान	(५०) मणिचूड जातक
(२४) हृदय परिवर्तन	(५१) चरित्र पुचः
(२५) न्हापांयाम्ह गुरु सु ? द्वि. सं.	(५२) महाजनक जातक
(२६) बाखँ भाग-४	(५३) गृही-विनय तृ. संस्करण
(२७) अभिधर्म	(५४) बुद्ध-जीवनी
	(५५) पालि प्रवेश भाग-२

(५६) सप्तरत्न धन	(६९) जातक माला भाग-२
(५७) महासति पट्टान सूत्र	(७०) सर्वज्ञ
(५८) शान्तिया त्वाथः	(७१) सर्वज्ञ भाग-२
(५९) चरित्र पुचः भाग-२	(७२) धम्मपद कविता
(६०) बुद्ध व शिक्षा	(७३) धर्म मसीनि
(६१) जातक माला भाग-१	(७४) दान
(६२) बौद्ध ध्यान भाग-२	(७५) तेमिय जातक
(६३) किसा गौतमी	(७६) बम्मिक सुत्त
(६४) जप पाठ व ध्यान	(७७) मध्यम मार्ग
(६५) लुम्बिनी विपस्सना	(७८) महासीहनादमुत्तं
(६६) विश्व धर्म प्रचार देशना	(७९) बाखँ भाग-५
(६७) विश्व धर्म " भाग-२	(८०) भिम्ह म्हा य् व क य्
(६८) बोगीया षिट्ठी	(८१) भिक्षु जीवन
	(८२) भिम्ह मचा

(नेपाली भाषा)

(१) बौद्ध प्रश्नोत्तर	(१२) उखानको कथा संग्रह
(२) बौद्ध दर्शन	(१३) बौद्ध जगतमा स्वास्थ्य सेवा
(३) नारी हृदय	(१४) मिलिन्द प्रश्न
(४) बुद्ध शासनको इतिहास	(१५) श्रमण नारद
(५) पटाचारा	(१६) वेम्सन्तर जातक
(६) ज्ञानमाला	(१७) बौद्ध विश्वास भाग-१
(७) बुद्ध र वहाँको विचार	(१८) सतिपट्ट न भावना
(८) शान्ति	(१९) बौद्ध विश्वास भाग-२
(९) बौद्ध ध्यान	(२०) बौद्ध दर्पण
(१०) पञ्चशील	(२१) सप्तरत्न धन
(११) लक्ष्मी	

Dharmakirti Publication—

(English)

1. Buddhist Economics & The Modern World
2. Dharmakirti Vihar Today
3. Dharmakirti Vihar

मुद्रक- नेपाल प्रेस, शुक्रपथ, काठमाडौं । फोन २-११०३२

Downloaded from <http://dhamma.digital/>